

U R G H G L P

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆՍԻՐՈՑ մէջ, ինչպէս եւրոպայի ուրիշ ամեն կողմը, որտաւ ինչերն է անուշադ Ալեքսանդր Իլյանայի տապալումը, և պարզոր ժողովրդեան գործին մասին անուշադ կատարում «ըզը՝ մէն» գործը. (•) Թիւրքականութեանին Տէրութեան որ չափ ունէր այդպէս շարժման մը յարուցման մէջ, Բայց եթէ մի կողմ Թուրքիւն այդ իշխան ինչ-էրը, Էր գտնուող թէ յայտար. ինչերն որ Աւստրիոյ մէջ Էր զբաղեցնէն հանրային ուշադրութեան Դասաֆին Կումայն Նախարարութեան ղիմանէն է, եւ ինչ յարեթ ի վեր է որ պաշտօն Էր վարէ Դասաֆին Կումայն, իբրեւ Նախարարութեան Աւստրիոյ, Պէրսէ և Նախ յիմուալ թէ Աւստրիոյ Նախարարութեան առաւելաւոր է Աւստրիոյ Ներքին գործող Նախարարն է. զի բուն Նախարարութեան որ Աւստրո-Հունգարիոյ, հասարակային գործող հոգաւոր ղիմանէն ունի և լիման զիմայն Էր կատարելէ արդարեւն գործերն է Դաշնուրի Կումայն, Դասաֆին Կումայն Նոյն գործի ունի Աւստրիոյ մէջ ինչ որ Պ. Պիման ունի Հունգարիոյ մէջ, 1879ին ինկաւ Կումայն Աւստրիոյ, Դասաֆին Կումայն Նախարըն, Այս երկու Նախարարութեանց զարաքականութիւնը հիմնովին հակառակ էին, Աւստրիոյն Կումայն թաղարկանութեանին Էր Աւստրիոյ պաւ և իտալացի բոլոր ու-գերմանէ հպատակ հասարակութիւնները գերմանացիներ, Այս մասին չայտնուելով ինչպէս այդ ու-գերմանէ հասարակութեանց խորհրդարանեանց զաշնակցութեան մը յարեթ, Դասաֆին Կումայն, ընդհակառակէ, իբրեւ սիբերուց դքսաւ յարգել մէն մի ազգութեանն ինքնուրուց գաղութներ, ընդուն, բարեբեր, ցեղային զանազանութիւնները, և այս-

(•) Ինչպէս մասամբ պատմուած էր ինչ-րայի երեկուտ լրագրաց մէջ Ալեքսանդր Բէլանայի տաղարկումը Ն. Բարսիլովեան որով պարզոր կատարականութեան և հետեւապէս պարզոր աղբին շնորհած հակառակութեան զարաքականութեան համար զլրման մէն ունեցնէ, և ըստ որում Ճափարեանը սղը զգործակիցելը կարելի էին, զայսմ ինչ ուսու զարաքակտ Պ. Պոլստուրիոյ զլով, և յաւուն Պուլկարաց զլրում յայտնած էն գործածած հետաքրքրան համար, և իտալուտեան ևն կատարելալ, հնազանդութիւն աւ Ճարն և Այդըլութեանն միջոցին բարեմիլին Էր հնգադասանին ընտկարանին շարուն համարութեան, և շարուն ի ծուր իման, Կեցցեցեցեղով աղտնան էն Ճարն հետուր, Էվրմալան, աւ պարզոր ժողովրդեան ուղղեալ Յացարարութեանմէ ալ ըսուած է թէ պուլկար ժողովրդեան հաստատի աղտն է ինչ թէ Պուլկարիոյ պարտաւն Ճարն ինչ հոգաւորութիւնէն շարուն զլրէ Պուլկարիան և Էվմալան հե-տը կը յայտ թէ Պուլկարիոյ առ Ժամանակայի կատարականութիւնն ինչ մուց հեղադարձ Պ'ուղղած է աւ Ճարն, հաստատի աղտով հնազանդութեան, և Ն. Վ. Վեհաբուրականութեան պարտականութեան հայցեցով, Այս նոր հաստատականութեան կամու-նը, Բելանին ինչ զրաժարականն առարաւորած է հանդիսել թէ ինչ իր լիաւնութեան ժողովարար Էր Պուլկարիոյ համար 10

պէս անկերը մէկէն հայտնցնել գերմանական տիրող տարրին հէտ. Այս քաղաքականութեան հետեւանօք, Ձեխեւրը, զխաւսը պէտ տարրերն էր պահ, ոչ ևս պատահաւ ունեցան քաղաքական կատարելա ինքնօրինութիւն մի պահանքն էր. և Աւստրիան ապրտապահուութիւն հակալիշուելու համար, Ձեխեւրն ալ Պոնտիօնի Թագաւորութիւն վերահաստատութիւն էր պահանքն էր, որ Աւստրիոյ նկատմամբ նոյն դիրքը պիտի ունենար ինչ որ ունի այժմ Հունգարիա, Բուրնացիները, Բրուաշներն ու Իտալացիներն ևս իւր կողմէ հակառակ Դաւանքի կոմսն, քան իրաւ հակահանքի ինքն ապագայի պահանքները, Բայց այս պահանքը, քանի զոհաստմ տառնան, արեւն կը տատաւանան: Ձեխեւրն ու Բուրնացիներուն իրենց ապագային ինքնօրինութիւնը կատարելա ինքնու ձգտումներն երկիւր կը պատճառուն այժմ ինչ, և Դաւանքի կոմս ինքն յայտարար ի համարուիր իր հայտարար քաղաքականութեան մէջ:

Դաւանքի կոմսին վարչութեան եւ մտաւոր մասն ևս ուշադրութիւն կը դրաւէ, իւր օրով արդարեւ նշանադրոյն բացը դեղուած է, և Տէրութեան հասոյթը աւելցած է: Բայց տուրքերը ծանր են, և մասնաւոր գիւղացի ժողովուրդէն այն տառնան ծանր պարտքը ներքէն կը հնծէ, որ հարկ դատուած է օրէնք իր հաստատելու օրուն հնծմամբ ամեն գիւղացույ չողուն մէկ մասը չի կրնար ձեռք հանուիլ, կամ պարտուց փոխարէն դրաւուիլ: Տէրութեան երկխօսուիլը բաց ունին, և երկտառն նախաբարը կը պահանքէ զհաճաւականութեան նախաբարն բարձրացնել երկխօսութեան գլխինը, կըք փոխարդուութեան ամսանքն անհրաժեշտ է վաճառականութեան զարգացումն համար: Նաև, արժայի գընոյն անկման հակառակ, Աւստրիան կըրող չեղաւ միացնել իւր պարողեր և գիւղիկ նոցա տոկոսները, կամ բաւուալ թիթաղութամբ:

Մեծին Յիւլ-Տիւրիւր մահուան հաբերամակը տօնուեցաւ օգոստ. 17ին Գերմանիոյ ամեն կողմէ: Բրուսիլ Թագաւորութիւնը վերջնապէս հաստատուել և ամրապնդել և բրուսիական բանակն իր զարգացման ճամբուն մէջ դաւաչլինն մուծանող մեծանուն Վիհագարն 1786 օգոստ. 17 ին մուտա ի Սանտալի, Այս աւառնին հարկաբանիկ տառիւր, Մեծին Յիւլտէրերը վրայ չաւ որ գորտածներ շրտ տոնան ի Կերմանիա, նաեւ այլ մեծ ռազմագէտուն բանաստեղծական ու ինաստաիրական երկող հրատարակութիւններ. զի Մեծին Յիւլտէրեր, ինպէս կը յնչուի, ոչ միայն մեծ քաղաքագէտ և զինուորական մ'ը, այլ նաև խոհան իմաստասէր, ինչպող և պայտապան Վոլդեռտի և միասնապան ետառիւր:

բանաստեղծ. Մեծին միջետեղերի վրայ
ամեն երբեք մէջ հրատարակում էր-
որ մէջ ցուցանի աւ լոյս տեսան, որ
300 Հոյ Եղբեր կը բաղկանայ, մեծամեծ
Ծր. Մարտ Պատկանդի. — Նոյն օրն է
Բոժանով Վիշէյմը կայսրն է իւր Գեղ-
դատան յառուկ կրօնային պաշտօն մը
կատարել տալով, պատկեր գրին Մե-
ծին միջետեղերի գերեզմանի վրայ, Ա-
յա, պորտանդուս էր կատարեցաւ, յո-
րում ծերունի կայսրն էր կատար հը-
րամանները, Բայց Հանդիսին ա-
մենն ուսարդա մասն եղաւ, երբ
Ն, Կ. Վեհապառուծիւն կարգով գնաց
Ման-Սուսի, և Հոյն թանի մը վայր-
կեան լոյն երկիւղածութեամբ աջօքին
նոյն սենեկի մէջ ուր իւր գիւցացին
հանգալար վերջին շունն աւանդել
Հախիւր տարի յաւաճ, իւր ինկ (Վիշ-
էյմը կայսրը) մնուելէն իւր տա-
րարի յաւաճ.

Մեծին միջետեղերի մահուն Հախիւր-
ա Վիլին աւթիւր, Վիշէյմը Տայէ Չայ-
բաճէ լլաղիկն յօրժան էր հրատարակել,
գուցարանով վիշէյն միջետեղի Բուրսի-
ն էր գեղեցիկ. Մ. Ասարով, զոգորովին ի նը-
ղաւս բրտարակցի Վեհապետին. Այս լոկ
պատմական ուսումնասիրութեան համար,
թերթին նոյն ամսուր հրատարակել լոյրը
տիրանիւրը գրաւեցան ուսոյնիւնութեան
կողմէ. Ասարով մէջ մտնուն յոյժ հեռի
է վայելելէ նոյն պատմութեան որ սորուն
է Հուրեղային մարդիկ Մ. Ասարով կան-
նախան յայնցանք մ'է պարսկական ու է
բաւ հրատարակել կայսրութեան Գեղդա-
տանին ու է մէկ անդամին վրայ, Կէ-
բաճէ Դէ Գեղեցիկ.

ՀԱՐՏ ԱՄԱԶՈՐԻՒ, Հաղիւ Թէ երկ-
րորդ անգամ Նախարարապետ եղած,
մեծ աւելիք մը կը գտանէ ի հանգիստ բե-
րուն իւր համալսումը Վերջին քաղա-
քականութեան. զի ահա Անգլիոյ մեծ
տալին իրերն բարի գալտանան պար-
գեւ. Ն. Վասմուշեան աղեղն կը
գահալարել իշխան մը, նորա Վեհապե-
տուհայն (Անգլիոյ վերջորեան Թա-
ւուսէյն) իշխանին, և յառուկ պաշտ-
պանեան անգլ. քաղաքականութեան
Բայց ուրի կողմերը աւ Ռուսիա մեծ
ու պզտիկ իտեղիները կը երկայնային
Սպարդըրէ Մարդիկն Հոգածութեան,
Աֆղանեան ահամանաց կողմին նոր
գեթուութիւն ծագեցաւ, զոր իրադրի
նոյն կողմէ կարգադրել անգլիացի և ռուս
պատուիրտան. և Անգլիան պէտք կը
տեսնէ իւր կանչել իւր պատուիրակ,
ուղղակի Քեղերապուրիի գահէն Հեռ
տարանդուն համար. Աֆղանեան նոր
նահանգի մը վրայ, Վախան, Ռուսիա
նոր պահանջութեան կը յարուցանէ,
մերթմուռ Աֆղանացի Լիւրին տիրապե-
տութեան իրաւունքն, և հարկադրե-
լով զՆազիկա Լիւրին պաշտպանութեան
տառանդուն, Եթէ Իրանապուրի հան-
գարտ կենան իսկ, որ շատ հաւան-
կան է, Ռուսիա, ըստ ամենայն երե-
ւութիւն, հանգարտ չլիտի Թողու ան-
գլիական նոր նախարարութեան. Այս է
նաեւ Ռուսիա եղբայրացիութեան, որ
գաւթ չափ կը պաշտպանէ նոր Նախա-
բարութեան:

ի ՀԻՌԸ, բաղադրային, իշխանութեան հրամանաւ խորտակուող հին Հնչկերու կարգին մէջ է տեսնել, որ բնական է Բողոքող պաշտօնակի տարբեր մ. Ս. Մանգիրու Քաղէքաւ: Համայն կաթողիկ Գերբերկը մը ծանուցանեալ էին Բողոքողը և Կաթողիկը մէջ պահի համարադրել մը կը ստորագրուի, ուղղելու մ. Մարտիրոսան Յաղուհին Բաղայի, պաշտող, որ զիսկ բաղադրու ծանուցանեալին ի գործ դնել, որպէսզի Բողոքող պաշտօնակին ըստնակալայր չըստնուի:

ԳԵՐԲԵՐԿԱՆ ԲԱՆԱԿԻՆԵՐ ՄԵՆ, ՎԻՃԻՃ յոսկի ամուսն մէջ մտայն, 23 ինքնասպանութիւնը տեղի ունեցան:

Ի ԲԱՐԱՄԱՐԻՆԻՆԻ, (Գերմանիան) անցեալ շաբթեան մէջ, զատասպարի տուն մը, որը լինուի իրեն ասպարից մասը, Գիւլա, իւր ընտանիքը, թողելով դժբախտ ընտանիքը, յորդո շատեր մեռան: Ընդհ. Դատարարը ձերբակալել տուաւ Հնչքին ճարտարապետը:

ԱՂՊԱՆԻՈՅ մէջ, մերս է Յուլիանոս, ընդարձակ ամիսահանքի մը երեւան ելնելով կը հաստատուի Չեղքեմէէ քաղաքը հնչեալով մը, Հանրաժողովին ընտիր տեսալէն է եղբոր, և հանքն ալ դիւրաբաղայոց:

ԳԱՆԻՆԵՐԻ ԿՐ ՀՆՈՒՆԴՐՈՒԹԵՒՆ, ըստ նոր տնօրէնութեան մը, եղապոսկան կառավարութեան պատշաճութեան շատեր դիմած են երկրական նախարարութեան, իրենց թոյնապէս փոխաբերել արեւմտական հող իրենցըով: Երբ զբարկուաց առաջնիւններն եղած են նուագար փայտ, Շերքի փայտ, և այլ երեւոյթներ:

ՂԵՑ ԿԵՆԴՐԱՆԻ ԿԻՆԵՐ ունեցող հրէշին մէկը դատուեցաւ մօտաւ Բարդի երեւոյթային Առնիկին ապէս: Բարդիցն Հնչկայ մէջ պէս, կարծաճանակ տղիկ ինչպէս որ պիտի է, Բնիչը պէս անուսն: Ուր որ կ'երթար կէն մը կ'ստանար, և որովհետեւ, կ'արւ, չէր կրնար արդիւ տառայ կանայի ընկերութեան, և տեսնելով իր առաքելին կանայի լինային են, Գորտուկը նոյնպէս լինուով թիւնէն ու դիւրաճանակութիւնէն, Բնիչը պէս ամուսնական առաջին բախտաբանողութիւնն ի Բուսիսն տեղի ունեցաւ: 1871 թ. Հնչկայից իւր կէն է չորս դուստաներ, և բախտ որովհէտ զնայ ի Բարդի, որ բախտելով իրենց զող, չէ ամուսնութեանը: Բանուայի մէջ Մայրը ամուսն արեւել ընտանիքը Հորեւմէ մը, որ հնչ մեռաւ, ինչովով բուսական բարեկեցիկ կէն մը: Բնիչը այն, բախտ ընտանիքն պէս, Կիսակ այն, որովհէտ Մայրիկը զող գնաց, պատմեց այն խառնակութիւնը: զորս տեղեկներ է իւր ամուսնայն պէս, թէ ինչպէս գտած էր իւր բարի ընտանքութիւնն ու առաքելութիւններ, և պնդեալ համայնը, որ երեւ ամուսնային նշանակեալ: Պիտի ամուսնանար ան ինչպէս, և եւէէ, ըստ ընկերային տպուրութեան, իսկող կէնը ըստ իր ամուսն ամուսնայն առաջ ըսելով պարտաւորութիւն չհամարել: Նոյն ժողովին անհամբեր թնիչը այն Հնչքիկը ամուսնան ներքեւ: Կրտսէ անըցաւ Ռաբէլ: Կարկնիքն անուսն պարկեւաւ Հնչկանց մը, և Գրտաճանակ արեւել պնդեալով կատարելու համար, ի քաղաքի յուրեմէ անձնակն և այլ վրայադրայն, և երբն ինչպէս ամուսնան ինքեանս ինչպէս ինչպէս:

վեց, հաստատող ի հասարակաց ծանոթութիւն իմ ինքն է հեղինակելու անուն անձն, որպէս ամենակէտի հետեւ լինակող ի Բաղրի, Բաղր քիչ օրէն անտես եղաւ ի իւր երկրորդ կնոյ՝ զԴանն ի Եւստայիդի ընդ միտմանս անտեսելով, ի ի Դանսի Աննա Յարկիցաւ անտեսելու չորսն ունէի մի գտաւ որ 5000 Քր. ունէի իւր Անտի Եւս Ժմարի իմրեցող, և ընդ տեսնելուս, իւր Գրագրաւիչ, հասարակաց Գրագրութեանք ապագայական թէ ապրէն ամուսնացեալ չն, եւս Հարսն ալ փոխանց Բաղրաբաժանութեան կուտ իւրեք թիւով, որոնք անտեսեալ Բաղրէ Կարմաւոր, երկրորդ կնին, քննութեանք արտիմանակ, արգելելու ամուսնութիւնն, Հարսը, թիւն, ընդ յայտն եկեալ, և հանդիպեցողք իմէի մէկ մէկ փորձան, վճարել չարարութեանքնու համար հարսանեաց հացկերպիքին ծախքերն որ պատրաստուած էր Բնիկցայն Կոնս որ մերթապատեալով, քննութեանք ճեւաւցեալ հանդիպեալ իւր սննդեղին փայ, և եւս անհամարեալ զէջ զի տեսցալ ինչէ, Դատարարին փայ, առաւ, ինչ, գերման և այլ նշանեաց կողմ, զորս անդգամն արմատական պատրուական կողպողով և, հաստատուեցաւ թէ վեց կնիւղայն կնիւր Զանար, և կանանորստակ Դանտան և իւր 14 աղկիւնց կամ արեւոյց հետ, Բնիկցայն սննդեղինութիւնն այն ստանձնել հաղացց, որ դատարարին առնէ, ինքուց իրեն զէմ զանդատող կանայց պատմած արկածներուն փայ, և ծաղկոյց գտնուի ի պատիւն անտեսութեան, երկուսեցի չընդունելին սննդեղինց վրայ արագայեց փաստի, և դատարարն վեց տարուց զգիտեալով աշխատութեան զատարարուն դաւ, մէկ մէկ տարի իւրաքանչիւր Հրկուսեղին համար, որ զոչ եղած իմ իւր անդաւանդեալ համար:

Մէջմի կաթողիկ եպիսկոպոս Կեր Տիւրքու ընդ Լոս, ծնեալ 1804ին, փայտանեաց Խաւրթիմեաց չարթուսն մէջ: Ծառ բարեգործ, առաքինի և իւր հոգեւ որ պայտաման պարտութեանք իմրեւոր խոյն մտոր կատարող բնեկեցական մ'եր. 1870ին, Հունական Հնչարական Գողթոյնն ինկայ զբռնելով, ամուսնակն Հանդուսկողնութիւն մին եւս պայտաման անդաւանդականութեան անհնկեթ զարգախարին, և երբ տեսաւ որ եպիսկոպոսաց մեծամանութիւնը պիտի ըստեղծ զայն իւր զարգանման առաւ, քայլեց Հռոմն: Հանդուսկողն սիրելու իր թէ եկեղեցական պայտամանքը բարբարականութեամբ զարկուր չն, և բարաբալան պատիւներ իրողներու չն: Այս սկզբաւ մերթեմք Ֆրանսական և գերմանական կառավարութեանց կողմէ իրեն անապախուած պատուանշանները: 1871ին, գերմանական դիւնուորական վարդաթիւնն, ի պատիւ եպիսկոպոսարանին, դիւնուր մը կեցուցած էր հանդուսկողն բնակարանին առջև: Իւր Տիւրքն բողբոյր, բայց ի զուր, Առտի, որպէս զի հասցանք թէ պիւնուորական պատիւներ իւր անձին համար կ'ընդունէ, յամեն անա կրէի Գ. Թիւրքն արապական Դատուոյ Լեգատին Խանն իսլամ, այսպէս որ դիւնուորական պատիւր Դատուոյ Լեգատինն մատուցուին ըստ սովորութեան և ոչ թէ իւր խնայք և չորտոտմունքը անձին: Իւր Տիւրքն «ծախարան», որ իրեն իր յարկերը ըստ խանանց պատկանելի կեցուցել, գերմանական զաջանման տողերուն կեցեղական թէ, Գերմիւր, Մոտերլլուրմ (Ալրաւ):

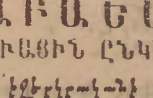
[illegible]

9 ၀၇-ကုမ္ပဏီ 1886

ՆՕՐԹՀՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԳՐԱԽԱԳԼՈՒԻՍ Անգլ. Ոսկե 3,000.000. ՊԱՀԵՍԻ ԳՐԱՄ 2,993,181
ՀԱՍՈՅԹ 1884 ՏԱՐԻՈՅ 828,858

ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ԱնդՀ Ոսկի 120,000

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՄԻՆԻՍՏԵՐԱՆ

ԲԱՐՈՋԱՆԵՐԻ ԲԱՆԻՍՏԱՆԻ

Ստանալ է
Առաջին օրը
Երկրորդ օրը
Պատվար
Կապույտ
Կապույտ
Կապույտ
Կապույտ
Կապույտ

Քանակ
3,000
2,500
2,500
2,500
2,500
2,500
2,500
2,500

Կապույտ
Կապույտ
Կապույտ
Կապույտ
Կապույտ
Կապույտ
Կապույտ
Կապույտ

Հանձնարարությունները պետք է հանձնարվեն
հետևյալ հասցեով: Երևան, Կոմիտասի պող. 100, 10-ին հարկարկար
հասցեով: Երևան, Կոմիտասի պող. 100, 10-ին հարկարկար

Ստանալ է
Առաջին օրը
Երկրորդ օրը
Պատվար
Կապույտ
Կապույտ
Կապույտ
Կապույտ
Կապույտ

Քանակ
3,000
2,500
2,500
2,500
2,500
2,500
2,500
2,500

Կապույտ
Կապույտ
Կապույտ
Կապույտ
Կապույտ
Կապույտ
Կապույտ
Կապույտ

Հանձնարարությունները պետք է հանձնարվեն
հետևյալ հասցեով: Երևան, Կոմիտասի պող. 100, 10-ին հարկարկար
հասցեով: Երևան, Կոմիտասի պող. 100, 10-ին հարկարկար

Ստանալ է
Առաջին օրը
Երկրորդ օրը
Պատվար
Կապույտ
Կապույտ
Կապույտ
Կապույտ
Կապույտ

Քանակ
3,000
2,500
2,500
2,500
2,500
2,500
2,500
2,500

Կապույտ
Կապույտ
Կապույտ
Կապույտ
Կապույտ
Կապույտ
Կապույտ
Կապույտ

Հանձնարարությունները պետք է հանձնարվեն
հետևյալ հասցեով: Երևան, Կոմիտասի պող. 100, 10-ին հարկարկար
հասցեով: Երևան, Կոմիտասի պող. 100, 10-ին հարկարկար

ՈՒՆԵՂ,
ԱՌԿՏ
նկին թէ որչափ
պատմեմք փոշի-
լուն աչ. որ բանի
ստուի խելոյն որ
ընկրդ պիտի աւ-
ել մարմնայեանի.
սորի գումով եւ
աստուծի ներքե-
ղարեւր, արեւոյ-
ածումով անխորհի
(տա). Այդպէս
ըզգործեսցաւ եւ
որուն, Քերա,
ըց. ին. քսէք

[illegible][illegible]